

- статью «Налог на прибыль от обычной деятельности» (строка 180) целесообразно переименовать на «Отсроченный налог на прибыль»;
- статью «Налоги на чрезвычайную прибыль» (строка 210) изъять.

Список литературы: 1. Кучеренко Т. Формирование показателя чистой прибыли предприятия // Бухгалтерский учет и аудит. – 2008. - № 2. – С. 36-38. 2. Ловинская Л., Белоусова О. Учет налоговых разниц в системе регистров журнальной формы // Бухгалтерский учет и аудит. - 2004. - № 4. - С. 7-25. 3. Налоговый учет как основа отчетности о фискальных платежах: PRO I CONTRA // Бухгалтерский учет и аудит. - 2003. - № 12. - С. 42-47. 4. Проданчук М. Налоговые расчеты и отчетность в системе финансового учета // Бухгалтерский учет и аудит. -- 2007. - №9. - С. 26-32. 5. Хомин П. Учетное обеспечение отчетности о финансовых результатах должно быть методологически обоснованным // Бухгалтерский учет и аудит.-2004. - № 6. - С. 9-15. 6. Ямборко Г. Проблемы взаимосогласованности бухгалтерского учета и налоговых расчетов // Бухгалтерский учет и аудит. - 2006. - № 5. - С. 19-26.

Поступила в редколегію 13.10.08

УДК 65.011.8.

ПЛЯШЕЧНИК Д.Ю., НТУ «ХП», Харків

РОЗРОБКА І УДОСКОНАЛЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ В СИСТЕМІ АНТИКРИЗОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

В статті йде мова про необхідність розробки і реалізації антикризової політики на підприємствах, що знаходяться в кризовому стані. Для вирішення цієї проблеми запропонована розробка антикризової політики, яка містить комплекс елементів і механізмів по прогнозуванню кризи, виходу з неї, а також стабілізації фінансового стану підприємства.

In the article there is the question about the necessity of development and realization of uncrisis strategy on enterprises, that are found in the crisis situation. For the decision of this problem development of uncrisis policy, which contains the complex of elements and machineries on prognostication of crisis, exit from her, and also stabilization of the financial situation of enterprise, is offered.

Ринковий механізм господарювання привів до появи нового для України механізму - механізму банкрутства. З позицій фінансового менеджменту можливе настання банкрутства є кризовим станом підприємства. Подолання кризового стану, вимагає розробки

спеціальних методів управління підприємством, які отримали назву антикризового управління.

Для виходу з кризи, а також ефективної реалізації антикризових заходів, підприємству необхідно розробити і провадити добре виважену і обґрунтовану антикризову політику. На багатьох кризових підприємствах немає чіткого плану дій з подолання кризи, а антикризові заходи зводяться до окремих, часто спонтанних, не комплексних дій, що не приводять до бажаного результату. Підприємства, які знаходяться на межі кризи, часто не мають системи протикризового прогнозування і профілактики. Тому актуальним на цей час є питання розробки і впровадження ефективної антикризової політики на підприємствах, що дозволить проводити постійну діагностику стану підприємства на імовірність кризи, розробити комплексну систему антикризових заходів, своєчасно реагувати і попереджати негативні тенденції в діяльності підприємства.

Для вирішення цієї проблеми можна запропонувати розробку основних елементів антикризової політики в загальному вигляді.

Політика антикризового управління є частиною загальної фінансової стратегії підприємства, що полягає в розробці і використанні системи методів попередньої діагностики кризи і механізмів фінансового оздоровлення підприємства.

Антикризова політика підприємства має складатися з наступних елементів:

Періодичне дослідження фінансового стану підприємства з метою раннього виявлення ознак його кризового розвитку. Для цієї мети в системі фінансового аналізу формується спеціальна група показників, з допомогою яких прогнозується кризовий стан. В процесі аналізу цих показників застосовуються як традиційні, так і спеціальні методи аналізу. Аналіз і контроль таких показників включається в систему моніторингу фінансової діяльності підприємства.

Визначення масштабів кризового стану підприємства. При виявленні істотних відхилень від нормального ходу фінансової діяльності, визначуваного фінансовою стратегією, виявляються масштаби кризового стану підприємства. Така ідентифікація масштабів кризового стану дозволяє здійснювати відповідний селективний підхід до вибору системи механізмів захисту від можливої кризи.

Вивчення основних факторів, що зумовили кризовий стан підприємства. Передбачається групування таких факторів по основних визначальних ознаках; дослідження ступеня впливу окремих чинників на форми і масштаби кризи, прогнозування розвитку чинників, що здійснюють негативний вплив.

Формування цілей і вибір основних механізмів антикризового управління підприємством при загрозі кризи. Цілі і механізми антикризового управління повинні відповідати масштабам кризового стану підприємства і враховувати прогноз розвитку основних факторів, що обумовлюють кризу. З урахуванням чого, управління може бути направлене на реалізацію трьох принципових цілей:

- а) забезпечення фінансового оздоровлення підприємства за рахунок реалізації внутрішніх резервів господарської діяльності;
- б) забезпечення фінансового оздоровлення підприємства за рахунок зовнішньої допомоги і часткової його реорганізації;
- в) припинення господарської діяльності і початок процедури банкрутства (у зв'язку з неможливістю фінансового оздоровлення підприємства).

Відповідно цим цілям формуються і системи механізмів фінансового управління підприємством.

5) Впровадження внутрішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства. Внутрішні механізми фінансової стабілізації повинні забезпечити реалізацію заходів по відновленню платоспроможності і фінансової стійкості підприємства за рахунок внутрішніх резервів. Ці механізми вибираються відповідно до специфіки господарської діяльності підприємства і масштабів кризових явищ.

б) Вибір ефективних форм санації підприємства. Якщо підприємство не може вийти з кризи за рахунок внутрішніх резервів, воно вимушене вдатися до зовнішньої допомоги, яка приймає форму санації. Санація є системою заходів щодо запобігання оголошення підприємства-боржника банкрутом і його ліквідації. Залежно від глибини кризового стану підприємства і умов надання йому зовнішньої допомоги, розрізняють два основні види санації:

- а) без зміни статусу юридичної особи (полягає в усуненні його неплатоспроможності, якщо його кризовий стан розглядається як тимчасове явище). Як правило таку санацію здійснюють у формі погашення боргу підприємства за рахунок засобів бюджету,

погашення боргу підприємства за рахунок цільового банківського кредиту, перекладання боргу на інше юридичне обличчя, випуск облігацій;

б) із зміною статусу юридичної особи (ця форма носить назву реорганізації підприємства і пов'язана із зміною форми власності, організаційно-правової форми діяльності підприємства. Здійснюється при більш глибокому кризовому стані). Як правило таку санацію здійснюють у формі злиття, поглинання, розділення, перетворення у відкрите акціонерне товариство, передачі в оренду, приватизації (для державних підприємств).

Мета санації досягнута, якщо вдалося нормалізувати виробничу діяльність і уникнути оголошення підприємства-боржника банкрутом.

7) Фінансове забезпечення ліквідаційних процедур при банкрутстві підприємства. В більшості випадків таке забезпечення носить вимушений характер і регулюється законодавством. Здійснення ліквідаційних процедур йде за ухваленням рішення арбітражного суду про визнання підприємства банкрутом. Фінансове забезпечення ліквідаційних процедур пов'язано з розробкою відповідного бюджету, підготовкою активів до реалізації, забезпеченням вимог кредиторів за рахунок майна підприємства.

На основі вищесказаного можна зробити висновок, що для запобігання і подолання кризових явищ на підприємствах, вони повинні розробляти і реалізовувати системну антикризову політику. Антикризова політика повинна містити в собі комплекс елементів і механізмів як по прогнозуванню кризового явища, його глибини, причин і наслідків, так і по виведенню з кризи підприємства і стабілізації його фінансового стану. При цьому слід спланувати і механізми з використанням зовнішніх ресурсів, таких як санація, якщо внутрішні виявляться недостатньо ефективними.

Список літератури: 1. Антикризисное управление. Учебное пособие. Под ред. Короткова Э.М.. — М.: ИНФРА-М, 2002. 2. Антикризисный менеджмент. Под. ред. проф. А.Г. Грязновой. — М.: Издательство ЭКМОС, 1999. 3. Александров Г.А. Антикризисное управление: теория, практика, инфраструктура. — М.: Бек, 2002. 4. Кирсанов А.И. Антикризисное управление. — М.: 2000. 5. Паишута М. Федулова Л. Антикризисное управление предприятием: проблемы и пути в условиях Украины // Персонал. — 2000. - №4. — С.84 — 90. 6. Попов Р.А. Антикризисное управление. — М.: Высшая школа, 2003. 7. Родионова Н.В. Антикризисный менеджмент. — М.: ЮНИТИ, 2002.

Поступила в редколегію 17.10.08